

21.04.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**21 Nisan 2022
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

21 Nisan 2022 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5468)
- Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlara 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı İçin Isınma Amaçlı Kömür Dağıtımına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5469)
- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5470)
- Rize İli, Merkez İlçe Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Şehrin Acil İhtiyacı Olan Terminal (Otogar) Yapımı Amacıyla Rize Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5471)
- Tekirdağ İçmesuyu Projesi Kapsamındaki İncelik 1-2 Barajlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5472)
- Elektrik Üretim Anonim Şirketi Tarafından Ekli Listede Belirtilen Şirketin Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5473)
- Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerde Değişiklik Yapılmasına Dair Esas ve Usuller (Karar Sayısı: 5474)
- Bingöl İlinde Gerçekleştirilecek Entegre Teknik Büyükbaş Hayvancılık Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 18/5/2018 Tarihli ve 2018/11829 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5477)
- Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5478)
- Yunanistan Plakalı Ticari Taşıtlara Uygulanacak Standart Depo Muafiyetine İlişkin Esaslar Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5479)
- Tarım Sigortaları Havuzuna Devlet Tarafından Taahhüt Edilecek Hasar Fazlası Desteğine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5480)
- Özel Hukuk Hükümlerine Tabi, Tüzel Kişiliğe Sahip ve Bağımsız Statüde; Türkiye Geleneksel Atlı Spor Dalları Federasyonu, Türkiye Geleneksel Güreşler Federasyonu Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5481)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Karar (Karar Sayısı: 5482)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI

- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 08/03/2022 Tarihli ve 639 Sayılı Kararı

YÖNETMELİKLER

- Afet Sebebiyle Yapılan ve Yapılacak Olan Binaların Borçlandırma Bedellerinden Yapılacak İndirimler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5475)

- Kamu İhale Kurumu Teşkilatı ve Personelinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5476)
- Hudut Bölgeleri Uçuş Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5483)
- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kamu İhale Kurumu İnsan Kaynakları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Kamu İhale Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 41)
- Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
- Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu Kararı
- Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ (İhracat: 2022/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2022/4)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 2/3/2022 Tarihli ve 2019/12955 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 3, 6, 7, 11 ve 12. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

SAYIŞTAY KARARI

- Sayıştay Başkanlığının 14/04/2022 Tarihli ve 13 Sayılı Kararı

Türkiye'de çiftçi sayısı 500 binin altına düştü

TEPAV'ın 116'ncısını yayımladığı İstihdam İzleme Bülteni'ne göre, Türkiye'de çiftçi sayısı son yılların en düşük seviyesine gerileyerek 500 binin altına düştü.

TEPAV İstihdam İzleme Bülteni'nin 116. sayısı yayımlandı. Rapora göre, Ocak ayında sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 5,1 oranında (1,1 milyon) artarak 22,2 milyon olarak gerçekleşti. SGK Ocak ayı verilerine göre, toplam sigortalı çalışanların yüzde 71,9'unu oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu (4/a) yıllık olarak yüzde 5,9 (885 bin) artmış ve genel eğilimi belirleyici oldu.

Esnaf-çiftçi grubundaki (4/b) değişim yüzde 4,7 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda eğilimler farklılaştı. Bu dönemde esnaf sayısında yüzde 9,1 (210 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 13,2 (75 bin) düşüş görüldü. Söz konusu düşüşle birlikte, çiftçi sayısı 493 bine geriledi. Çiftçi sayısında uzun süreli düşüş eğiliminin yanı sıra, esnaf sayısında son aylardaki yüksek oranlı artışlar dikkat çekti. Kamu sektöründe sigortalı çalışan (4/c) sayısındaki artış ise yüzde 1,6 ile sınırlı oldu.

Rapordaki diğer ayrıntılar şöyle:

Sigortalı ücretli çalışanların yüzde 52,5'ini oluşturan 3 ana sektördeki istihdam artışları son bir yıl içinde gerçekleşen en düşük seviyelerdir. Toplam sigortalı ücretli çalışanların yüzde 27,7'si imalat, yüzde 15,6'sı toptan ve perakende ticaret ve yüzde 9,2'si inşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. Yıllık değişimlere bakıldığında imalatla yüzde 7,4, toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 3, inşaat

sektöründe ise yüzde 0,2 artış gözlenmekle beraber, söz konusu artışlar yılın en düşük düzeylerine işaret etmektedir. Özellikle inşaat sektöründe Nisan 2021'den itibaren gözlenen hızlı gerileme eğilimi dikkat çekmektedir. Diğer taraftan, sigortalı ücretli çalışanların yüzde 8,5'ini oluşturan dördüncü ana sektör olan idari ve destek faaliyetindeki istihdam son bir yılın 9 ayında gerilerken, Kasım ayında başlayan sınırlı artış trendi Aralık (yüzde 1,7) ve Ocak (yüzde 1,2) aylarında devam etmiştir.

89 alt sektörün 12'sinde sigortalı ücretli çalışan sayısında azalış görülmüştür. En çok daralan sektör 17 binlik istihdam kaybı ile bina ve çevre düzenleme faaliyetleri sektörü olmuştur. Ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar (14 bin), idari danışmanlık faaliyetleri (10 bin) ve bilgisayar ve kişisel ev eşyaları onarımı faaliyetleri (3 bin) de istihdamı çalışan sayısı olarak en çok daralan diğer sektörlerdir. Oransal olarak bakıldığında ise istihdam en hızlı hanehalkları tarafından kendi ithalat faaliyetleri sektöründe (yüzde 28,5) gerilemiştir. Bu sektörü yüzde 22,2'lik azalışla ev hizmetlerinde 10 günden fazla çalışanlar sektörü ile yüzde 9,8'lik azalışla kiralama ve leasing faaliyetleri sektörleri takip etmiştir. Sinema filmi ve ses kaydı yayımcılığı, suyun toplanması arıtılması ve dağıtımı ve idari danışmanlık faaliyetleri de istihdam kaybı yaşayan diğer sektörlerdir.

Kadın çalışan sayısı geçen yıla göre yükselirken, Aralık ayına göre azalmıştır. Ocak 2022'de sigortalı kadın çalışan sayısı bir yıl öncesine göre 490 bin artmış, Aralık ayına göre ise 4,7 bin azalmış ve 5,1 milyona ulaşmış; toplam istihdam içindeki payı da yüzde 32,1'e yükselmiştir. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısında Eylül ayından bu yana devam eden artış trendi son bulmuş, kadın istihdamı Aralık ayında ulaştığı sayı olarak en yüksek tarihsel istihdam seviyesinin altına inmiştir. Buna rağmen, kadın istihdamı, istihdam payı olarak en yüksek tarihsel düzeyine ulaşmıştır."

Süt ve krema ihracatında bakanlığa düzenleme yetkisi

Resmi Gazete'de yayımlanan düzenleme ile süt ve krema, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ihracatında dönemsel düzenlemeler yapmaya yetkili olduğu ürünler listesine eklendi.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ihracatında söz sahibi olduğu ürünler arasına süt ve krema da eklendi.

Resmi Gazete'de yayımlanan Ticaret Bakanlığı tebliğine göre süt ve konsantre edilmiş veya ilave şeker taşıyan veya tatlandırıcı maddeler içeren kremaların ihracatında dönemsel düzenlemeler yapmaya Tarım ve Orman Bakanlığı yetkili olacak.

Düzenlemeyle bir önceki tebliğde yer alan 'ihracat' ifadesi de 'kati ihracat' olarak değiştirildi. Belli bir sözleşmeye dayanılarak deneme süresine tabi olan veya bazı testler sonrasında alımın gerçekleşmesi sonucu ihraç edilen malın kesin olarak ihracatı, kati ihracat olarak tanımlanıyor. Kati ihracatta bir ticari anlaşma ve ihracatın karşılığının **Döviz** olması gerekiyor.

Yeni ekleme ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ihracatında dönemsel düzenleme yapmaya yetkili olduğu ürünler şöyle sıralandı:

- Patates
- Domates

- Kuru soğan
- Kuru sarmısak
- Hıyarlar, kornişonlar
- Patlıcan
- Fasulye
- Sivri biber
- Zeytinler
- Adi fasulye
- Kırmızı mercimek
- Portakal
- Mandarin
- Limon
- Karpuzlar
- Elma
- Zeytinyağı
- Tavuk eti
- Yumurta
- Tereyağı
- Süt ve krema

Gübre fiyatları ne kadar? Firmalar arasındaki fiyat farkı dikkat çekiyor

Gübre fiyatları çiftçiler tarafından yakında takip ediliyor. gübre fiyatlarında beklenen indirim bir türlü gelmezken firmalar arasındaki fiyat farkı dikkat çekiyor. İşte güncel gübre fiyatları...

Çiftçi, gübre fiyatlarında sürekli bir fiyat araştırması yapıyor. İnternet üzerinden fiyatlar araştırılırken, ulaşılabilen bayilerden de günlük fiyatlar isteniyor. Çiftçinin günlük fiyat listelerini karşılaştırılarak en uygun fiyattan gübre almak istemesi dikkat çekiyor.

GÜBRE KULLANIMI DÜŞTÜ

Diğer yandan artan gübre fiyatlarından dolayı da gübre kullanımında ciddi bir düşüş yaşandı. Gübredeki düşüş firmaların satış rakamlarına yansırken, çiftçinin bir kısmı hiç gübre kullanamazken, bir kısmı da ihtiyacı olanın sadece yarısı kadarını kullanabildi. Yapılan hesaplara göre ihtiyacı kadar gübre kullananların oranının çok düşük olduğu tahmin ediliyor.

GÜNCEL GÜBRE FİYATLARI

Güncel gübre fiyatları ne kadar? Çiftçilerine sıklıkla kullandığı gübre çeşitlerinde firmalar arasındaki fiyat farklılıkları ile birlikte ortalama gübre fiyatları...

ÜRE GÜBRESİ FİRMALAR ARASI KAÇ LİRADAN SATILIYOR?

Üre gübresinin fiyatı 12 bin 600 lira ile 13 bin 500 TL arasında değişiyor. Firmalar arasında farklı fiyat politikası ile satışlar yapılırken, üre gübresinin 13 bin bandına oturması dikkat çekiyor. Bilindiği üzere üre gübresi geçtiğimiz yıl Ocak ayında 3 bin lira seviyesinde bulunuyordu.

20.20.0 8 BİN İLE 9100 LİRADAN SATILIYOR

Kompoze gübrelerden 20-20-0'nin fiyatı, 8 bin liradan başlıyor 9 bin 100 liraya kadar çıkıyor. Firmalar arasında tonda 1100 lira fiyat farkının oluşması dikkat çekiyor. Çiftçi zaten gübrede artan fahiş fiyatlardan dolayı ciddi bir mağduriyet yaşarken bir de firmalar arasında böyle büyük fiyat farklarının oluşması mağduriyeti daha da artırıyor.

15.15.15 GÜBRE FİYATLARI

Yine kompoze gübrelerden 15.15.15'in fiyatı da firmalar arası 9800 liradan 10700 lira arasında değişiyor.

AMONYUM SULFATTA FİYAT FARKI 1700 LİRAYI BULUYOR

Fiyat farkının yoğun olarak yaşandığı bir diğer ürün ise A.Sülfat. A.Sülfat fiyatları firmaların vadeli ve peşin satışlarına göre değişirken, firmalar arasında tonda 1600 ile 1700 lira fark bulunması dikkat çekiyor. A.Sülfat en düşük 6500 liradan satılırken, aynı ürünü 8200 TL'den de satan firma bulunuyor.

FİRMALAR ARASI CAN GÜBRE FİYATLARI

Can gübre fiyatları ise firmalar arası 6500 lira ile 8200 lira arasında değişiyor. Yine Can gübrede de tonda bin liraya yakın bir fiyat farkının bulunması çiftçinin gübre fiyatlarını neden yakından takip ettiğini çok iyi anlatıyor.

Bakan Nebati, G20 Maliye Bakanları Toplantısı'na katıldı

Bakan Nebati, G20 Maliye Bakanları Toplantısı'nda küresel enflasyonist baskılar ve emtia fiyatlarındaki gelişmeler ışığında olumsuz yayılmalar ile toparlanmaya yönelik risklere karşın beraber hareket etmenin önemini vurguladıklarını bildirdi.

Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, ABD'de gerçekleşen G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısı ile uluslararası kuruluşların "Bahar Toplantıları" kapsamında Washington'da süren temaslarına ilişkin bilgi verdi.

Nebati, "G20 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları Toplantısının ilk oturumunda, küresel enflasyonist baskılar ve emtia fiyatlarındaki gelişmeler ışığında, olumsuz yayılmalar ve toparlanmaya yönelik risklere karşın beraber hareket etmenin önemine vurgu yaptık." ifadesini kullandı.

Katıldığı diğer oturumda ise salgının düşük gelirli ülkelerde oluşturduğu küresel borçluluk seviyeleri başta olmak üzere kırılganlıkları ortaya koyduklarına işaret eden Nebati, bu kırılganlıkların giderilmesi adına politika önceliklerini paylaştıklarını ve atılacak adımlarda ülkelerin spesifik durumlarının dikkate alınması ihtiyacını öne çıkardıklarını aktardı.

Nebati, Bahar Toplantıları kapsamında mevkidaşı İtalya Ekonomi ve Maliye Bakanı Daniele Franco ile bir araya geldiğini belirterek iki ülke arasındaki güçlü ilişkiler ile

21.04.2022

finans ve yatırım konularında iş birliğini geliştirmeye yönelik görüş alışverişinde bulunduklarını ifade etti.

Bakan Nebati, Singapur Maliye Bakanı Lawrence Wong ile de bir araya geldiğini, iki ülke arasındaki ticari iş birliğinin güçlendirilmesi ve küresel ekonomik gelişmeler hakkında konuştuklarını bildirdi.

Merkezi yönetim brüt borç stoku 3 trilyon 109,4 milyar lira oldu

Merkezi yönetim brüt borç stoku, mart sonu itibarıyla 3 trilyon 109,4 milyar lira olarak belirlendi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 31 Mart itibarıyla merkezi yönetim brüt borç stokunu mart sonu itibarıyla 3 trilyon 109,4 milyar lira olarak açıkladı.

Borç stokunun 1 trilyon 51,8 milyar lira tutarındaki kısmı Türk lirası, 2 trilyon 57,6 milyar lira tutarındaki bölümü ise döviz cinsi borçlardan oluştu.

2023 hedefleri arasında ilk 10 vardı: En büyük 20 ekonomiden düştük

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2023 hedefi olarak 'dünyanın en gelişmiş ilk 10 ekonomisi arasına gireceğiz' vaadinde bulunurken IMF'nin paylaştığı büyüme verileri çarpıcı gerçeği ortaya koydu. GSYH'si en büyük ülkelerin 2015 ve 2022 yılları itibarıyla sıralanmasını yorumlayan ekonomist Mahfi Eğilmez, Türkiye'nin G-20 listesinin dışında kaldığını yazdı.

EDA SANGÜ

Mart ayında enflasyon aylık bazda yüzde 5,46 artarken, yıllık bazda yüzde 61,14'e ulaştı. Bu oran, son 20 yılın en yüksek seviyesi olarak kayıtlara geçti. Dünyada enflasyonun en fazla olduğu ülkeler arasında yer alan Türkiye, İran ve Angola gibi ülkeleri de geride bıraktı.

Eylül ayında açıklanan Orta Vadeli Program'daki dolar kuru ve enflasyon hedefini 6 ayda tutturamayan iktidar, "2023 sonrasında Türkiye'yi bu krizden çıkarabileceğini" vaat ediyor.

IMF, Türkiye için 2022 yılı büyüme tahminini yüzde 3,3'ten yüzde 2,7'ye düşürdü. IMF'nin Türkiye için 2022 sonu enflasyon tahmini ise yüzde 60,5 oldu. Kurum ayrıca küresel büyüme tahminini de yüzde 4,4'ten yüzde 3,6'ya düşürdü.

2023 HEDEFLERİ ARASINDA İLK 10 VARDI

'Hedefimiz 2023'te ilk 10 ekonomi arasına girmek' diyen Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, son olarak, "Uluslararası kuruluşlar yüzde 9 tahmininde bulunsada biz yıl sonu itibarıyla çift haneli büyüme rakamlarına ulaşacağımızı düşünüyoruz." demişti.

IMF'nin paylaştığı, ülkelerin ekonomik güçlerini karşılaştırmak için en çok başvuru alan iki sıralama ölçütü GSYH büyüklüğü ve kişi başına gelir tablosu Türkiye'nin 21. sıraya gerilediğini gösterdi.

Bir ülkede belirli bir dönem içinde (3 ay, 1 yıl) üretilen bütün nihai malların o yıla ilişkin ortalama piyasa fiyatları üzerinden toplanmasıyla oluşan toplam değere gayrisafi yurtiçi hasıla (ya da kısaca GSYH) deniyor.

Sıra/GSYH	Ülke	2015	Sıra/GSYH	Ülke	2021
1	ABD	18.206,0	1	ABD	22.939,6
2	Çin	11.113,5	2	Çin	17.458,0
3	Japonya	4.444,9	3	Japonya	4.937,4
4	Almanya	3.357,9	4	Almanya	4.255,9
5	Birleşik Krallık	2.957,2	5	Birleşik Krallık	3.187,6
6	Fransa	2.438,2	6	Hindistan	3.042,0
7	Hindistan	2.103,6	7	Fransa	2.935,5
8	İtalya	1.836,8	8	İtalya	2.101,3
9	Brezilya	1.800,0	9	Kanada	2.016,0
10	Kanada	1.556,5	10	Güney Kore	1.798,5
11	Güney Kore	1.466,0	11	Rusya	1.775,5
12	Rusya	1.356,7	12	Avustralya	1.633,3
13	Avustralya	1.233,1	13	Brezilya	1.608,1
14	İspanya	1.195,7	14	İran	1.426,3
15	Meksika	1.171,9	15	İspanya	1.426,2
16	Türkiye	864,1	16	Meksika	1.294,8
17	Endonezya	860,7	17	Endonezya	1.186,1
18	Hollanda	765,7	18	Hollanda	1.018,7
19	İsviçre	702,2	19	S. Arabistan	833,5
20	S. Arabistan	654,3	20	İsviçre	812,6
21	Arjantin	642,4	21	Türkiye	806,8
	İran	408,3			

Yukarıdaki tablo GSYH'si en büyük ülkelerin 2015 ve 2022 yılları itibarıyla sıralanmasını gösteriyor. (kaynak: IMF, World Economic Outlook Database, April 2021.)

İRAN'IN DA GERİSİNDE KALDIK

Tabloya göre GSYH açısından son yedi yılda en ciddi değişiklikler oldu. Türkiye ve Brezilya, son dönemde en fazla ivme kaybı yaşamış ülkeler olurken İran en yüksek çıkışı yakalamış ülke konumuna gelmiş görünüyor. Tabloda 2015 yılında 16. sırada olan Türkiye büyük düşüş yaşayarak İran'ın da gerisinde kalmış.

IMF'nin verilerini değerlendiren ekonomist Mahfi Eğilmez, "Ekonomideki bozulmayla ilgili olarak sığınılan dünyada da işlerin kötüye gittiği tezinin doğru olmadığını yukarıdaki tablo açık bir biçimde gösteriyor." dedi.

'HEM KUR YÜKSELMİŞ HEM DE CARİ AÇIK ARTMIŞ OLACAK'

Mafhi Eğilmez yazısına şöyle devam etti:

"IMF'nin 2022 Türkiye tahminleri dolar cinsinden GSYH'de ve kişi başına gelirden ciddi gerilemeler olacağını ortaya koyuyor. Bu görünümde iki göstergedeki olumsuz gelişmelerin etkisi var: (1) Büyüme 2021 yılında ulaştığı yüzde 11 oranına karşılık 2022 yılı için yüzde 2,7 olarak tahmin edilmiş bulunuyor. Bu düşüş ciddi bir soğumaya işaret ediyor. (2) 2021 yılında 8,87 olan yıllık ortalama USD/TL kuru 2022 için 16,37 olarak tahmin edilmiş görünüyor. Bu 2021 yılına göre iki kat dolayında bir artışa işaret ediyor (aslında IMF'nin bir kur tahmini yok. TL cinsinden GSYH'yi dolar cinsinden GSYH'ye bölerek hesaplamalarda kullandığı ortalama kuru biz buluyoruz.)

IMF, yılsonu enflasyon oranını yüzde 52,4 olarak tahmin etmiş. Bu tahmin gerçekleşirse Mart ayı itibarıyla yüzde 61,4 olan enflasyonun bir miktar gerilemesi öngörülmüş olsa da yılsonunda ciddi bir düşüş yaşanmasının söz konusu olmayacağı anlaşılıyor.

Tabloda işsizlik oranı tahminine baktığımızda az da olsa bir düşüş beklendiğini görüyoruz. Büyüme oranının yüzde 11'den yüzde 2,7'ye düşeceği tahminiyle işsizlik oranındaki düşüş tahmini bana tutarlı gelmiyor.

Eğer IMF'nin tahminleri doğru çıkarsa hükümetin son dönemde ortaya attığı faizleri düşürüp kuru yükselterek cari açığı düşürme tezinin tam tersi gerçekleşecek, hem kur yükselmiş hem de cari açık artmış olacak."

CHP'DEN TEPKİ: 2023'TE 23. SIRAYA DÜŞÜRÜP ÖYLE GİDECEKLERİ ANLAŞILIYOR

IMF'nin verileri ışığında Türkiye'nin son yedi yılda yaşadığı ciddi değişiklikleri Erdoğan'ın 2023 hedefleri üzerinden yorumlayan CHP'li Faik Öztrak, iktidara "Türkiye'yi 2023'te ilk 10 ekonomi arasına sokacağız" diye söz verdiler. 2023'te 23. sıraya düşürüp öyle gidecekleri anlaşılıyor" sözleriyle tepki gösterdi.

Tabloyu paylaşan Öztrak, şu ifadelerle yer verdi:

"Merak edenler sormuş. Cevaplayalım: AK Parti'nin ismi yokken; Türkiye 1990'da ilk 20 ekonomi arasına girdi. 1999'da da G-20 ligine alındı. Yıllarca "Türkiye'yi 2023'te ilk 10 ekonomi arasına sokacağız" diye söz verdiler. 2023'te 23. sıraya düşürüp öyle gidecekleri anlaşılıyor."

Çavuşoğlu: Savaşın sürmesini isteyenler var

Dışışleri Bakanı Çavuşoğlu, Rusya-Ukrayna savaşının sona ermesini istemeyen NATO ülkeleri olduğunu söyledi.

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, savaş devam etsin, Rusya daha zayıflasın diye düşünen ülkeler olduğunu ifade etti. CNN Türk'te gündeme ilişkin soruları yanıtlayan Çavuşoğlu, İstanbul'daki müzakerelerden sonra Rusya-Ukrayna savaşının bu kadar uzayacağını düşünmediklerini belirterek, "Ama NATO Dışışleri Bakanları Toplantısı'ndan sonra kanaat oluştu; bu savaşın devam etmesini isteyenler de var, NATO'ya bağlı ülkelerin içinde savaş devam etsin arzusunda olanlar var. Savaş devam etsin, Rusya daha zayıflasın diye" dedi.

Çavuşoğlu, Ukrayna'yı bir rekabet alanı olarak görmemek gerektiğini belirterek "Ama sadece bundan dolayı değil, sahadaki şartlar zorlaştıkça da (müzakereler) zorlaşıyor sadece bu durumu savaşın bitmesini istemeyenlere bağlamamak lazım." değerlendirmesinde bulundu.

"Türkiye'de buluşma ihtimali masada"

Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy ve Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Türkiye'de buluşması ihtimalinin halen masada olduğuna dikkati çeken Çavuşoğlu, "Prensip olarak her ikisi de bir araya gelme konusunda olumlu şeyler söylüyorlar, şartlar oluştuğunda" dedi.

"En hassas konu Kırım ve Donbas'ın statüsü"

Çavuşoğlu, Rusya'nın Ukrayna'nın tarafsızlığını, Ukrayna'nın da Rusya'ya karşı güvence istediğini aktaran Çavuşoğlu, "En hassas konu Kırım ve Donbas'ın statüsü, bana göre en zor konu bunlar, bunları belki ateşkesten sonra görüşme eğilimi olabilir" değerlendirmesini yaptı.

"Montrö ile ilgili doğrudan teklif yok"

Montrö'nün ihlal edilmesi talebiyle herhangi bir teklifin gelip gelmediğine ilişkin soru üzerine, Çavuşoğlu, doğrudan böyle bir teklifin gelmediğini, yaşanan süreçte ilk olarak Rusya'nın 4 gemisinin savaş başladıktan sonra geçmemesini istediklerini belirterek, "NATO'nun da bizim de (Karadeniz'de) katılacağımız önceden planlanmış bir tatbikatı vardı. Bunun için de İtalyan, İngiliz savaş gemilerinin Boğazdan geçmesi gerekiyordu. Onlara da böyle bir tatbikatı şimdi yapmamızın doğru olmayacağını, ertelememiz gerektiğini söyledik." ifadelerini kullandı.

"Turizmin en az şekilde etkilenmesi için çaba sarf ediyoruz"

Yaklaşan turizm sezonu ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Çavuşoğlu, İngiltere, Almanya gibi Avrupa ülkelerinin yanı sıra Orta Asya, İskandinavya ve Balkan ülkelerinden ciddi sayıda insanın tatil için Türkiye'ye gelmesini, Ukrayna ve Rusya'dan ise turist sayısında düşüş bekledikleri ifade ederek, "Burada saydıklarım Antalya ile ilgili. Diğer yerlere gelen turistleri Avrupa'dan gelenlerle telafi edebiliyoruz. Turizm bakanımın bana anlattıklarını size aktarıyorum. Bu savaş ortamında turizm sezonunun en az şekilde etkilenmesi için çaba sarf ediyoruz." şeklinde konuştu.

İsrail ziyareti, mayısın üçüncü haftası

Mayısın üçüncü haftasında önce Filistin'e ardından İsrail'e gideceklerini belirten Çavuşoğlu, taraflarla diyalogun her zaman faydası olduğunu altını çizerek, "Sadece (Filistin Devlet Başkanı Mahmud) Abbas değil Hamas da İsrail'le Türkiye ilişkilerinin normalleşmesinin kendileri için çok faydalı olduğunu söyledi ve Cumhurbaşkanımızdan ilişkileri normalleştirin diye talepte bulundular" ifadesini kullandı.

"Kazma vurulduktan sonra 4-5 yıl içinde bu proje tamamlanır"

İsrail'le bir doğal gaz boru hattıyla ilgili soruya da "Bence olur" yanıtını veren Çavuşoğlu, "Öyle gözüküyor ki İsrail kara sularında ve kıta sahanlığında çok ciddi rezervler var. Bu rezervlerin uluslararası piyasalara ve özellikle Avrupa'ya gidebilmesi için en ekonomik olan güzergah Türkiye. Onun dışında bir alternatif uygun değil. Bu fırsattan istifade bu projeleri hayata geçirebiliriz. Karar alındıktan sonra, kazma vurulduktan sonra 4-5 yıl içinde bu proje tamamlanır." dedi.

Sığınmacı tartışması: Onurlu bir dönüşten bahsediyoruz

21.04.2022

Türkiye'deki Suriyelilerle ilgili genel tartışmalara siyasi, insani, sosyal ve toplumsal bir açıdan bakılması gerektiğini belirten Çavuşoğlu, "Onurlu bir dönüşten bahsediyoruz. İnsanların ülkelerine dönmesini de sağlamak lazım, bunu da sağduyulu bir şekilde yapmak lazım. İnsan haklarına saygılı, uluslararası hukuka ve kendi anayasamıza uygun bir şekilde yapmak lazım." ifadesini kullandı.

2022'de beyaz bir sayfa açılacaktı ki...

Alaattin AKTAŞ

21 Nisan 2022 Perşembe

✓ Geçen yılki faiz indirimiyle sanki kontrollü bir olumsuzluk yaratıp, sonra da bu yıl "sırtımızı o yüksek oranlara dayayarak" işleri yoluna koymayı umduk.

✓ Ama ekonomideki olumsuzlukların frene basar basmaz yok olmayacağı unutuldu. Kaldı ki fren de iyi tutmuyor zaten!

Bu köşede dün “Geçen yılki faiz indirimlerinin ekonomide böyle bir sonuç doğuracağı tahmin mi edilemedi, yoksa ekonomik durumun böyle olması mı isteniyordu” sorusunu gündeme getirdik. Öyle ya, faizin düşük tutulmasının bir dizi soruna yol açtığı teorik olarak zaten biliniyorken, geçmişte pratikte de bu yaşanmışken, niye uzunca sayılabilecek bir aradan sonra, hem de hiç olmayacak bir zamanda faiz indirimine gidilmişti. Faizi artırmanın temel sorunları hafiflettiği, özellikle enflasyonun yavaşlatılmasında büyük etki yaptığı yakın geçmişte test edilmişti üstelik.

Örneğin rahip krizinin yaşandığı 2018 yılında kur ve enflasyon tırmanışa geçince politika faizi hızla yukarı çekilmiş ve yüzde 24'e çıkarılmıştı. Örneğin ekonomik dengeler bozulunca 2020 sonuna doğru Merkez Bankası Başkanlığı görevine Naci Ağbal getirilmiş ve o da faizleri aşama aşama yüzde 19'a kadar yükseltmişti.

Dolayısıyla ekonomide dengeleri tesis edebilmek için faizin artırılmasının gerekebileceği ortadaydı ve bu hükümet de buna başvurmuştu.

Geçen yıl son olarak martta yükseltilecek faiz eylüle kadar sabit tutulup hangi amaçla eylülünden itibaren aşağı çekilmişti, dün sorduğumuz buydu.

Enflasyon düşsün diye mi?

21.04.2022

Daha önce faiz, enflasyonu düşürmek için aşağı çekilmek bir yana yükseltilmişti, demek ki amaç bu değildi.

Ekonomiye bakış mı değişmişti?

Hiç sanmıyoruz.

O zaman geriye kalan gerekçe ne...

Olsa olsa faizi indirmek suretiyle enflasyonu belli bir dönem kontrollü olarak yükseltmek, daha sonra da bu baz etkisi sayesinde düşüş sağlayıp seçime öyle gitmek.

İŞLER KONTROLDEN ÇIKINCA...

Tüm olumsuzlukları 2021'de bırakıp 2022'ye temiz bir sayfa açarak girmek... Herhalde amaç buydu.

Fiyat artışlarında geçen aralık ayını hatırlayın...

Tüketici fiyatları bir ayda yüzde 14'e yakın artmış, yıllık artış yüzde 36'nın üstüne çıkmış.

Üretici fiyatlarındaki aylık artış inanılmaz düzeyde, yüzde 19 aşılmış, yıllık artış da yüzde 80'e dayanmış.

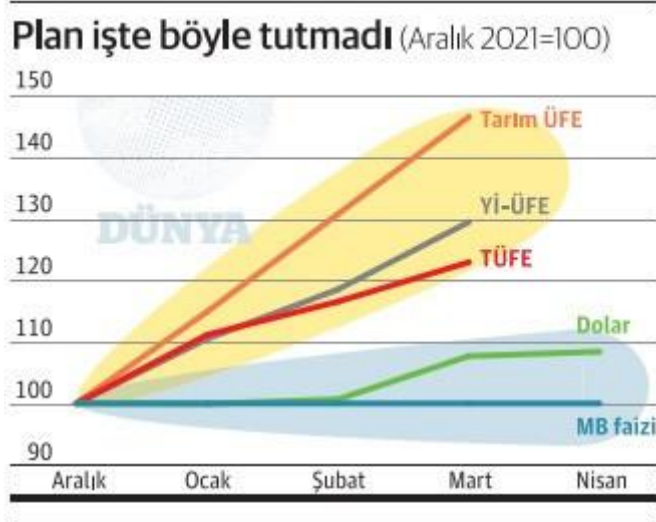
Bu sanki **"Sırtımızı yüksek oranlara dayadık, artık bundan sonrası kolay"** diye izlenen tablo...

Peki 2022'de nasıl olacak da beyaz bir sayfa açılacak?

İki yolla...

Dövizdeki artış frenlenecek, faiz de değiştirilmeyecek.

Enflasyonu düşürmenin yolu faiz indiriminden geçiyorsa oran dört aydır niye sabit sanıyorsunuz! Gerçek işleyiş bilinmiyor olabilir mi!

Faiz ve döviz ile fiyat artışları ayrışıyor...

	Politika faizi (%)	Aralık ayına göre değişim (%)			
		Dolar	TÜFE	Yi-ÜFE	Tarım ÜFE
Ocak	14	-0,08	11,10	10,45	14,83
Şubat	14	0,67	16,45	18,43	30,61
Mart	14	7,65	22,81	29,31	46,31
Nisan	14	8,36(*)			

(*) İlk yirmi gün ortalamasına göre.

Bu yıl kur tutuldu mu, tutuldu. Ülke ekonomisi için çok sakıncalı ama yalnızca kuru tutma amacına büyük hizmet eden KKM var. Kur tutuldu, bunu sağlamak için başka baskılama yöntemleri de devreye alındı ama sonuçta amaç gerçekleşti.

Diğer yandan faiz de sabit.

Peki sonuç?

Hüsran!

Araçlar tamam; kur fazla artmadı, faiz tümüyle sabit ama fiyatlar tutulamıyor. Amaca bir türlü ulaşamıyor.

DURMA MESAFESİNİ BİLMİYİNCE...

Herhalde sanılıyor ki kuru ve faizi tuttuk mu, fiyat artışı da anında duruverir. En azından artış hızı birden düşer.

O kadar kolay değil.

Kolay olmadığı zaten görüldü.

Bugün de bir grafiğimiz var. Bakın faiz ve döviz ile fiyatlar nasıl ayrıışmış gidiyor.

Anlaşılan maliyetlerin fiyatlara yansımaları öyle bir anda sona erer sanılmış!

Araba bile fren yapılıncaya, hıza bağlı olarak metrelerce gider. Birden duramaz, kayar.

“Faizi indirelim, işler bir süreliğine kontrolümüzde olacak şekilde bozulsun, 2022’den itibaren toparlarız” diye düşünülmüşse, bu durum olsa olsa durma mesafesinin göz ardı edildiğini gösterir.

O yüksek kurun yol açtığı maliyet tortusunu kısa sürede atmak mümkün değil. Kaldı ki, artık birbirini besleyen, tetikleyen bir fiyat mekanizması oluşmuş durumda.

Tablo ve grafikte çok net gördüğümüz bir gerçek var. Vatandaş doğrudan ilgilendiren tüketici fiyatlarında bu yıl kaydedilen artış, bu fiyatların lokomotif konumundaki tarım kesimi üretici fiyatları ve genel üretici fiyatları artışının çok altında. Bu fark sınırlanmayacak ama daralacak. Özellikle tarım kesimi ÜFE artışına dikkat.

Söz konusu endekslerdeki artış arasındaki fark yalnızca bu yılın ilk çeyreği için söz konusu değil, son bir yılda da önemli bir fark oluşmuş durumda.

SAVAŞ, HESAPLARI TÜMDEN BOZDU

Kendi derdimiz ve yanlış hesabımız yetmezmiş gibi bir de yanı başımızda ve bizi çok etkileyen bir savaş patlak verdi.

Hiç kuşku yok savaş çıkmasaydı ekonomik tablo bugünkünden daha az sorunlu olurdu.

Bizim hesaplarımız şaşıtı, ekonomiyi öyle istediğimiz gibi kontrol edebileceğimizi sandık; bütün bunlar tamam ama savaş yüzünden başta enerji olmak üzere tüm emtia fiyatlarının çok hızlı artış göstermesi sıkıntıyı çok daha yukarıya taşıdı.

Savaşla birlikte ona göre tepki vermek gerekirdi, o da yapılamadı. Sanki hiçbir şey olmuyormuş; savaş, taraf ülkeler dışında neredeyse en çok bizi etkilemeyecekmiş gibi ekonomik anlamda hiç adım atmadan olan biten seyredildi, öyle yapılmaya da devam ediliyor.

Yalnızca savaş mı, diğer yanda FED’in faiz artırımları geliyor, biz yine seyre ediyoruz.

Seçime kadar ciddi bir önlem paketinin açılmayacağını da biliyoruz.

Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Erdoğan sorunların farkında

Seçimlere 14 ay var ama siyaset seçim havasına girdi. Fakat önlerinde de çözmeleri gereken çok önemli sorunlar var. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın AK Parti MYK toplantısında ekonomiye ve siyasete ilişkin önemli değerlendirmeler yaptığını bildiğim için AK Parti grubunda vereceği mesajları almak üzere Meclis'in yolunu tuttum.

6'lı masada yaşanan dalgalanmalar iktidar cenahından ilgiyle takip ediliyor. Kimi zaman "Biz dememiş miydik?" havası oluşuyor. Kimi zaman "Bunlar ne yapacak?" merakı yaşanıyor. Ama genel izlenim, 6'lı ittifakın toplumda heyecan uyandırmadığı ve halka güven vermediği yönünde. 6'lı masadaki sallantılar, iktidar cephesinde moral artışına neden oluyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan ilk zamanlar, "Biz kendi işimize bakalım. Onların ne yaptığı önemli değil" havasındaydı. Ama son iki konuşmasında 6'lı ittifaka esaslı eleştiriler yöneltiyor. Erdoğan'ın, "Biz kendi işimize bakalım" yaklaşımı doğru. Halk hâlâ AK Parti ne yapacak diye bakıyor.

6'LI İTTİFAKA SALVOLAR

Ama siyasetin doğasında rakibinin açığını yakalayınca eleştirmek var.

Gültekin Uysal'ın, Babacan ve Davutoğlu'nu hedef alan tweet'leri, Temel Karamollaoğlu'nun üçüncü ittifaktan söz etmesi, 6'lı ittifak üzerinde kuşkuların oluşmasına neden oldu. Erdoğan tecrübeli bir siyasetçi, eski bir futbolcu. Kalede boşluğu görünce şutunu attı. "Bu süreç, muhalefetin ve 28 Şubat İttifakı'nın kendi menfaatlerinden ve hırslarından başka bir gayelerinin, hiçbir amaçlarının olmadığını ortaya çıkarmıştır. Muhalefetin ve 6+1'li masanın tek derdi, birbirine gol atmak, sosyal medyadan birbirlerine ayar vermek, laf yetiştirmektir" dedi.

6 ARTI 1 İTTİFAKI

Ben yazıda 6'lı ittifak dedim ama dikkatinizi çekmiştir. Erdoğan, "6 artı bir ittifakı" diyor. HDP'yi de ittifakın bir parçası olarak görüyor. HDP ittifakın bir parçası değil, asıl en önemli parçalarından biri. CHP ve İYİ Parti'yi çıkarın, diğerlerinin toplamı HDP'nin yarısı etmiyor.

2023'Ü GÖREMEYECEKLER

Demirel, DYP'lilere, "Siz birbirinize güvenin ki millet de size güvensin. Siz birbirinize güvenmezseniz millet de size güvenmez" diye uyarılarda bulunurdu. Siyasette güven önemli. Millet size güvenirse peşinize düşer. Sizi destekler. Güvenmediği bir lidere, güvenmediği bir ittifaka oy verir mi? Vermez. 6'lı ittifakın en önemli sorunu bu. Bunlar birbirlerine güvenmiyor ama milletin kendilerine güvenip destek vermesini bekliyor. Siz birbirinize güvenmiyorsanız ki millet size güvensin.

Bizde "Kavgalı eve kız verilmez" diye bir söz vardır. 6'lı ittifak henüz yolun başında ama şimdiden kavga etmeye başladılar.

Erdoğan da o noktadan vurdu.

"Sürekli kavga eden, sürekli birbirlerine çelme takan, sürekli kapris ve kumpas peşinde koşan 28 Şubat İttifakı, bırakın 2023 seçimlerini, Allah'ın izniyle 2023'ü bile göremeyeceklerdir" diye konuştu.

AK Parti milletvekillerinin alkışlarına bakılınca 6'lı ittifakla ilgili gelişmeleri yakından izledikleri belli.

SİYASET MÜHENDİSLİĞİ

Erdoğan, 6 artı 1 olarak tanımladığı ittifakı siyaset mühendisliği olarak görüyor.

"Siyaset mühendislikleriyle siyasetçilik oynayanlar, son 20 yıldır defalarca olduğu gibi yine başaramayacaklar, yine hezimete uğrayacaklardır. Türk milletinin demokratik kazanımlarına el koymak isteyenler, tıpkı daha öncekiler gibi yine kaybedecekler, tarih sahnesinden silinip gideceklerdir" diyor.

Toplumdan bir talep varsa kimse onu engelleyemez. Ama siyaset mühendisliğinin sonu hüsrana olur. Türk siyaseti bunun örnekleriyle dolu. Erdoğan çok önemli bir noktaya parmak bastı. Haklı olabilir. Ama AK Parti'nin bunu anlatması lazım. AK Parti'nin her şeyden önce bu konularda siyaset üretmesi lazım.

AK PARTİ NE YAPACAK

AK Parti'den ayrılanlar diğer partilere gitmiyor. Kararsızların önemli bir bölümü "Erdoğan ne yapacak?" diye bekliyor. O nedenle bugün siyasetin en önemli sorunu 6'lı ittifakın ne yapacağı değil, AK Parti'nin ne yapacağı. Çünkü siyasetin ana omurgasını AK Parti oluşturuyor. O nedenle olsa gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, "Bu amaçla AK Parti teşkilatları olarak kardeşlik ve kucaklaşma seferberliği başlatıyoruz" açıklamasını çok önemli buldum.

AK PARTİ'YE OY VERENLERİ KAZANMA

AK Parti öncelikle daha önce AK Parti'ye oy verenlerle kucaklaşmalı. Seçmenlerin yüzde 61'i bir şekilde AK Parti'ye oy vermiş. Ayrıca yüzde 30'a ulaşan oranıyla Türkiye'nin ikinci partisi olan kararsızların yarısının gözü hâlâ AK Parti'nin üzerinde.

Olumlu icraatlar yaptığı takdirde AK Parti'ye oy verebilirim, diyor. Erdoğan'ın, "Bilhassa, bir dönem partimiz içinde yer almış, AK Parti çatısı altında bu ülkeye hizmet etmiş ancak daha sonra farklı sebeplerle teşkilatlarımızdan kopmuş kardeşlerimize ulaşmaya özel önem ve öncelik veriyoruz. Dava kardeşliğimizi yeniden perçinleyerek kalbi Türkiye için çarpan herkesle irtibatlarımızı güçlendirmeyi istiyoruz" şeklindeki sözleri önemli.

SİYASET SAHADA YAPILIR

Erdoğan, gençlik kollarından, duvarlara afiş asmaktan, direklerle bayrak dikmekten gelen bir siyasetçi. Sahadan zirveye adım adım yükselen ama sahanın önemini hiç ihmal etmeyen bir lider. Demirel de Ecevit de Erbakan da öyleydi. Onlar siyaseti sokakta yapan liderlerdi. Erdoğan o kuşağın temsilcisi.

O nedenle AK Parti kadrolarına da sık sık "Sahada olun. Halkın arasına girin. Siyaset sokakta yapılır" diye uyarılarda bulunuyor. Önceki günkü MYK toplantısında da, "Ramazan ayını ve bayramı iyi değerlendirelim. Sahada olalım. Halka gidelim. Halka gitmeyen siyasetçi olmaz. Halkın içinde olalım" diye uyarıda bulunmuş.

ÖNCELİK EKONOMİ

Asıl sorun ekonomi. Erdoğan'ın ekonomi konusundaki yaklaşımı gerçekçi. Halk geçim sıkıntısı yaşarken, ona ekonomin ne kadar iyi olduğunu anlatmak gibi absürt bir duruma düşmüyor. Çünkü Erdoğan gerçekçi bir insan. Sorunun varlığını inkâr etmiyor. Mazeret üretmiyor. Tam aksine, bu işi çözeceğiz diyor. Çünkü iktidar mazeret üretme yeri değil, çözüm merciidir. Erdoğan bunun farkında. MYK toplantısındaki konuşması da bunu ortaya koyuyor: "Hayat pahalılığı toplumun büyük bir sorunu. Bunu görüyoruz. Rahatsızlığı biliyoruz. Bu sorunu çözmemiz lazım. Çözeceğiz. Bakan arkadaşlarımızla birlikte bu sorunu çözmek için uğraşıyoruz. Daha da uğraşacağız ve çözeceğiz. Ama halkımıza da bu sorunu çözmek için uğraştığımızı anlatmamız lazım."

KANDİL OPERASYONU MU

Cumhurbaşkanı'nın sıcak siyasete ilişkin sözlerine odaklandığım için Kandil'le ilgili vurgusu dikkatimden kaçmış değil. HDP'yi eleştirirken Erdoğan'ın, "İnşallah yakında Kandil diye bir yer kalmayınca bu parti görünümlü terör örgütü paydasının da varlık sebebi ortadan kalkacaktır" sözlerinde ufukta bir Kandil operasyonu olduğu sinyalini aldım. Bilmiyorum yanılıyor muyum?

Kandil'e Türk bayrağının dikildiği günleri görmek dileğiyle.

Esfender KORKMAZ

Açıklar tehdit boyutunda (1)

21 Nisan 2022 Perşembe

2022 yılında cari açığın GSYH'ya oranı yüzde 4 ile yüzde 6 arasında, bütçe açığının GSYH'ya oranı ise yüzde 2,3 olarak tahmin ediliyor.

Eğer GSYH oranlarına bakarsak, açıklar ve bütçe borçları ile dış borçlar ekonomik istikrarı tehdit edecek boyutta değil. Ancak dış borçlarda sorun dış borç stokunun büyüklüğü değil, sorun sürekli cari açık vermemiz ve döviz ihtiyacının artmasıdır.

1- İç ve dış açıkların etkisi farklıdır; iç ve borç toplanmaz.

İç ve dış açıkların, TL ve dövizle borçların etkileri, sonuçları ve çözümleri farklıdır.

Dış borçlar, ister özel sektörün dış borcu olsun, ister kamunun dış borcu olsun, döviz talebini artırır. Kur artışlarına neden olur. Dış borç ödemede kaynak çıkışı olur. Ülke yoksullaşır.

Bütçe açığı artarsa ve Hazine'nin borç stoku artarsa, bu artış enflasyona yansıyabilir. Devletin Cari harcamalar için borçlanması ve açık finansman yoluyla bu borçların ödenmesi enflasyona neden olur. Devletin yatırımlar için açık vermesi, arz artışına yol açacağı için orta ve uzun dönemde enflasyonist etki yaratmaz.

Eğer devlet enflasyonun altında faizle borçlanırsa, devlete borç verenler aynı zamanda devlete gizli olarak bir enflasyon vergisi de ödemiş olurlar. Devlete borç verenlerden devlete kaynak transfer edilmiş olur.

Söz gelimi Hazine 19 Nisan 2022'de, 2 ve 4 yıl vadeli 7,4 milyar TL'lik tahvil ihraç etti. Faiz oranları yüzde 22,37 ve yüzde 22,44 oldu. Bir yıl sonrası için TÜFE oranı yüzde 60 olarak tahmin ediliyor .(Dünya Bankası.) Bu demektir ki reel faiz oranları eksi 23'tür. İkinci el piyasayı katmazsak; devlete borç veren, reel olarak her yüz liraya 23 lirasını devlete bırakmış olur.

Öte yandan Merkez Bankası bankalara yüzde 14 faizle fon verip, sonra da bankalar Hazine'den aldıkları TÜFE endeksli tahvillere yatırır, o zaman da devlet kendi

imkânını bankalara devretmiş ve vergi verenlerden bankalara kaynak ve servet transferi yapmış olur.

2- Tehdit dış borçlarda yüksek boyuttur.

Cari açık öteden beri Türkiye'de kriz yarattı. Bu defa dalgalı kur politikası kur şoklarına neden oldu ve krizin ömrünü uzattı, sürekli kriz içinde kaldık.

Dahası bu günkü koşullarda ve bir istikrar önlemi alınmadığı için cari açık devam edecektir. Ancak sürdürülemez boyutta olduğu için her geçen gün tahribatı da aşırlı olacaktır.

Oysa ki cari açığın devam etmesine yol açan faktörler açıktır.

a) İthalata bağımlı üretim yapısı.

2003 sonrasında üretimde kullanılan ham madde ve ara malı olarak ithal girdi payı arttı. O kadar ki TÜİK verilerine göre, 2022 Ocak-Şubat ilk iki ayında ithalatın yapısı şöyle oldu;

Toplam ithalat içindeki yüzde payı	
Sermaye malları	9,8
Hammadde ve Aramalı	83,7
Tüketim Malı	6,8

Türkiye'de cari açığın ilk nedeni, üretimin dışa-ithalata bağımlı bir yapı kazanmış olmasındandır. İthalat yapamayan bir Türkiye, üretim de yapamaz. Kur arttıkça da ithalat daha pahalı geliyor ve dış ticaret açığı artıyor.

b) Cari açığın finansmanı dış borçla yapılıyor.

Cari açığın finansmanı iki yolla yapılır;

* Doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişi,

* Dış borçlanma.

Doğrudan yabancı yatırım sermayesi girişi, kalıcı döviz girişi olduğu için cari açığın en iyi finansman yoludur. Ne var ki Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmiyor. Aşağıdaki ödemeler dengesi tablosunda bir yılda doğrudan yatırım için

gelen yabancı yatırım sermayesi yalnızca 1 milyar dolar olmuş... Vatandaşlık verildiği için yabancıya gayrimenkul satışı 6 milyar dolar olmuş. Ama bu da kalıcı değil. Çünkü 3 yıl sonra bunların çoğu aynı gayrimenkulu satıp, parasını çıkaracaklardır.

ÖDEMELER DENGESİ (ŞUBAT-YILLIK)		
	MİLYAR DOLAR	2022 SONU (TAHMİN)
CARİ AÇIK	-21,8	- 55,0
DIŞ TİCARET DENGESİ	-39,5	-70,0
DOĞRUDAN YATIRIMLAR		
(NET GİRİŞ)	1,0	1,0
GAYRİMENKUL SATIŞI	6,0	5,0
PORTFÖY YATIRIMLARI		
(NET ÇIKIŞ)	- 6,0	-50
NET HATA VE NOKSAN		
(GİRİŞ)	4,1	-----

(Yarın devam edecek.)

21 Nisan 2022, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Pençe-Kilit Operasyonu PKK'nın canını yaktı

Rusya'nın, Mariupol kentini hedef alan kuşatması sona ermek üzere. Ukrayna Başbakan Yardımcısı **İrina Vereşuk**, Mariupol kentinden Zaporijya'ya insani koridor açılacağını söyledi.

Bu şehrin Rusya tarafından ele geçirilmesiyle birlikte savaşın önemli cephelerinden bir tanesi kapanmış olacak.

UKRAYNA'YA SAVAŞ UÇAĞI

Bu arada bilinmeyen bir ülkenin Ukrayna'ya savaş uçakları verdiği anlaşıldı ve bu uçaklar Mariupol'de ortaya çıktı. Tabii bu bilinmeyen ülkenin Amerika olduğu tahmin ediliyor.

Amerika'nın eski Moskova Büyükelçisi **McFall** da dün yaptığı bir açıklamada "**Putin'in bu kadar zalim olduğunu hiç düşünmemiştim**" dedi. Yani anlayacağınız, savaşta cepheler kapansa bile psikolojik savaş tüm şiddetiyle devam ediyor.

TERÖR YİNE SAHNEDE

Türkiye'ye gelirse, dün Bursa'da infaz koruma memurlarını taşıyan bir zırhlı araca el yapımı patlayıcı (EYP) ile saldırı düzenlendi. 1 infaz memuru şehit oldu, 7'si de yaralandı.

İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** ve Adalet Bakanı **Bekir Bozdağ** olay yerinde incelemelerde bulundu. Gelen açıklamalara göre olay bir terör eylemi.

30 TERÖRİST ETKİSİZ

El yapımı patlayıcı kullanılmış olması da bunun delili. Belli ki Pençe-Kilit Operasyonu, teröristlerin canını çok yakmış. Zira Milli Savunma Bakanı **Hulusi Akar**'ın açıklamasına göre Irak'ın kuzeyinde 30 terörist etkisiz hale getirilmiş.

Dileriz bombalı terör eyleminin failleri en yakın zamanda adalet önüne çıkar ve terör

21.04.2022

örgütleriyle iş tutan siyasi partiler de akıllarını başlarına toplarlar.

G.AFRİKA'DA SEL FELAKETİ

Tabii dünyada sadece insan kaynaklı felaketler olmuyor. Güney Afrika'daki sel felaketinde 500 kişi hayatını kaybetti.

İnsanlığı bitirecek olayın bir doğa felaketi mi yoksa suni bir felaket mi olacağı yaşadığımız günlerin hararetli tartışma konusu olmaya devam ediyor.